

VERLOEDERING VAN GRONINGEN

De aanslag op het landschap

Erik Ader

● *Al langer liep ik met een opgewonden artikel in mijn hoofd rond over de verloedering van het Groninger landschap. Ik moest het alleen nog even opschrijven. De bijdragen in Noorderbreedte 1992-4 over de Perspectievennota voor Groningen' vormden daarvoor een welkome aanleiding.*

'Dat prachtige landschap', dacht ik, 'dat wordt in een sluipend proces om zeep geholpen en niemand doet er iets aan!' Prachtige landschap? Is het prachtig? Naar de intrinsieke esthetische kwaliteit van landschappen is nog opvallend weinig onderzoek gedaan; objectieve criteria ontbreken. 't Enige dat er objectief over te zeggen valt, is dat het zijn kracht ontleent aan de ruimtelijke werking, elke ingreep die die ruimte inperkt laat het landschap geschonden achter.

Eindeloos wijd en open

Ik weet mij hoogstens in mijn subjektieve waardeoordeel gesterkt door die talloos vele buitenlanders die ik Nederland heb laten zien. De Veluwe, Drente, Noord-Brabant: het kan ze gestolen worden. Al dat diluviale hobbelige spul, met bomen en bossen, dat hebben ze thuis ook, en opzienbarend.

Maar dat door menshand gemaakte landschap van Hogeland en Oldambt, zo vlak als een pannenkoek, met zicht tot aan de einder, waarboven zich imposante wolkenluchten in een staalblauwe hemelkoepel rondom aftekenen: kom daar elders maar eens om. Grote rechte kavels, statige boerde-

rijen, verspreide dorpen in een eindeloos wijd en open landschap: dat is pure poëzie. Misschien niet die van Anton Pieck of Rien Poortvliet. Eerder die van Marsman (Eddie), Ruysdael of Saenredam.

Dat landschap nu wordt zienderogen om zeep geholpen. Door een combinatie van economische oorzaken, nonchalance en welbewuste domheid. Deze drie, doch de ergste van deze is de domheid. Economische oorzaken: de aanleg van gasproduk-

In september 1992 besteedde Noorderbreedte uitgebreid aandacht aan de Perspectievennota van de provincie Groningen. De bedoeling was met verschillende artikelen de discussie over de toekomst van het Groninger landschap op gang te brengen. Eén van onze trouwe lezers reageerde hierop met bijgaand verhaal.

tievelden en hoogspanningsleidingen is niet tegen te houden. Wel had men bij de aanleg meer rekening kunnen houden met de visuele effecten ervan. Onverschilligheid spreekt ook uit het aanleggen van ongelijkvloerse kruisingen boven het maaiveld. De 'Eemshavenweg' is een schrijnend voorbeeld: waar de blik eerder over de velden kon dwalen, vindt die nu viadukten op zijn weg. Visuele ingrepen die in het landschap van Limburg of de Achterhoek weinig betekenen, maar die in

Ton Broekhuis

• Noorderbreedte 93. 84 •

Ton Broekhuis

